

همزمان با آغاز رسمی طرح جدید بانک مرکزی برای تزریق دو میلیارد دلار به بازار با سقف ۱۰ هزار دلار، مختصات میدانی این مداخله نگرانی‌های تازماری درمیان تحلیل گران پدید آورده است. درحالی که تصور می‌شد افزایش ۱۰ برابری سقف مصارف خرد و خدماتی بتواند فشار تقاضای واقعی را از بازار آزاد بردارد؛ گزارش‌ها از صف‌نشینی شرکت‌های بزرگ و صنایع خودروسازی برای

«رحمان باقری‌نیا»؛ پژوهشگر اقتصادی: سیاست‌گذار نباید پیام تسلیم در برابر قیمت‌های سفته‌بازانه صادر کند. بازار آزاد همواره یک فاصله درصدی مشخص میان نرخ رسمی و غیررسمی تعریف نمی‌نماید. اگر سیاست‌گذار با عرضه در نرخ جدید کف جدید بسازد دلالتان با لحاظ ریسک‌های معاملاتی، نرخ بازار آزاد را بلافاصله یک پله بالاتر می‌برند. در نتیجه، این تزریق ۲ میلیارد دلاری به جای ایفای نقش ترمز، به سکوی پرتاب نرخ‌های جدید بدل می‌شود و خریداران خرد را با وحشت بیشتری به سمت خرید ریالی ارز سوق می‌دهد.

صف‌نشینی غول‌های ریالی برای بسته ۲ میلیارد دلاری

بلعیدن این منابع ارزی حکایت دارد.

همزمانی این رخداد با تثبیت معاملاتی در کانال بیش از ۲۵۰ هزار تومان، هندارهایی جدی درباره رسمیت یافتن این قیمت و خیز برداشتن نرخ برای سقف‌های بالاتر در غیاب کنترل هوشمند به همراه داشته است.

مهم‌ترین هدف اعلامی بانک مرکزی از ارتقای سقف خرید به ۱۰ هزار دلار، خارج کردن تقاضای اصیل نظیر هزینه‌های دانشجویی، درمانی و مسافرتی از دایره نفوذ دلالتان بازار آزاد بود. با این حال، در نخستین ساعات اجرای طرح، واقعیت بازار به شکلی دیگر رقم خورد؛ صنایعی که به خطوط اعتباری و تسهیلات بانکی دسترسی نامحدود

اغلب رسانه‌ها وقتی از ذخایر گاو رازا حرف می‌زنند؛ به عدد کمبود «۷۰ درصد» اشاره می‌کنند. اما این درصد، مشکل واقعی را پنهان می‌کند. براساس داده‌های «انجمن زیرساخت گاز اروپا»، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، حدود ۱۰ میلیارد و ۸۰۰ میلیون متر مکعب گاز از مخازن زیرزمینی ۹ کشور اروپایی کم شده‌است؛ با احتساب اینکه اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۵ به طور میانگین روزانه حدود هفت میلیون و ۸۹۰ هزار متر مکعب گاز وارد می‌کرد؛ این مقدار معادل حدود ۱۴ روز کل واردات خالص خارجی اتحادیه اروپا است. بنابراین اروپا با ذخیره‌ای وارد زمستان می‌شود که دو هفته کامل از وارداتش را از دست داده است.

تنها آلمان ۴۳ میلیون و ۶۵۰ هزار متر مکعب کمبود دارد؛ این رقم نزدیک به ۱۰ برابر کل ظرفیت ذخیره‌سازی کرواسی است. «دان یورگنسن»؛ کمیسر انرژی اتحادیه اروپا همه جمعه گذشته در نامایی به پایتخت‌های کشورهای عضو، سطح ذخایر گاز را «به‌طور غیرعادی پایین» توصیف کرده است.

قیمت‌ها از کنترل خارج شده

اروپا با ذخیره‌ای وارد زمستان می‌شود که دو هفته کامل از وارداتش را از دست داده است. تنها آلمان ۴۳ میلیون و ۶۵۰ هزار متر مکعب کمبود دارد؛ این رقم نزدیک به ۱۰ برابر کل ظرفیت ذخیره‌سازی کرواسی است.

واکنش بازار از هر هشداری مستقیم‌تر است. قیمت پایه گاز هلند «قطب‌نمای» قیمت‌گذاری گاز در اروپا به سپتامبر از مرز ۸۰ یورو به ازای هر مگاوات ساعت عبور کرد و اکنون در محدوده ۷۵ تا ۷۳ یورو قرار دارد. برای مقایسه، میانگین قیمت TTF در سپتامبر ۲۰۲۵ تنها حدود ۲۲ یورو بوده؛ این یعنی قیمتی که صنایع و خانوارهای اروپایی برای گاز می‌پردازند؛ در یک سال بیش از دو برابر شده است.

نوردوز؛ گذرگاه جدید ایران به قفقاز

توسعه کریدورهای ترانزیتی و افزایش سهم کشورمان از مبادلات تجاری منطقه، تنها به احداث خطوط ریلی و توسعه شبکه جاده‌ای محدود نمی‌شود. درواقع پایانه‌های مرزی نیز به‌عنوان حلقه اتصال مسیرهای حمل‌ونقل، نقشی تعیین‌کننده در سرعت، هزینه و کیفیت جابه‌جایی کالا دارند.

در شرایطی که رقابت بر سر جذب جریان‌های تجاری و ترانزیتی منطقه ادامه دارد؛ عملکرد گذرگاه‌های مرزی می‌تواند بر میزان استفاده از مسیرهای عبوری ایران تأثیرگذار باشد. حتی برخورداری از زیرساخت‌های جاده‌ای و ریلی مناسب، بدون هماهنگی و کارآمدی در مرزها لزوماً به افزایش سهم کشور از بازار ترانزیت منجر نخواهد شد.

در همین چارچوب بود که اواخر هفته گذشته عملیات اجرایی طرح توسعه جامع پایانه مرزی نوردوز در مرز ایران و ارمنستان آغاز شد. طرحی که با هدف ارتقاء زیرساخت‌های مرزی، افزایش ظرفیت پذیرش ناوگان حمل‌ونقل بین‌المللی و تسهیل مبادلات تجاری دو کشور در دستورکار قرار گرفته است.

نوردوز صرفاً یک پایانه مرزی نیست

پایانه مرزی نوردوز یکی از مهم‌ترین گذرگاههای زمینی ایران باارمنستان و از مسیرهای ارتباطی کشور با منطقه قفقاز به‌شمار می‌رود. موقعیت این پایانه در مبادلات تجاری ایران و ارمنستان، اهمیت آن را در شبکه حمل‌ونقل منطقه‌ای دوچندان کرده است. توسعه ظرفیت‌های این گذرگاه می‌تواند به بهبود جریان جابه‌جایی کالا و تسهیل ارتباطات تجاری کمک کند. از این منظر، نوردوز صرفاً یک پایانه مرزی نیست، بلکه بخشی از زیرساخت‌ارتاباطی ایران با بازارهای منطقه محسوب می‌شود؛ زیرساختی که کارآمدی آن به کیفیت خدمات، سرعت تشریفات مرزی و ظرفیت پذیرش ناوگان وابسته است.

راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای طرح توسعه جامع پایانه مرزی نوردوز با رویکرد استانداردزدایی و ساماندهی زیرساخت‌های عملیاتی، توسعه خدمات لجستیکی و افزایش امکانات موردنیاز در محدوده مرزی اجرا می‌شود. افزایش ظرفیت پذیرش و مدیریت تردد ناوگان، کاهش زمان توقف کامیون‌ها، روان‌سازی فرآیندهای مرزی و ارتقای ایمنی از جمله اهداف این طرح عنوان شده است.

کاهش زمان توقف کامیون‌ها در مرز علاوه بر تسهیل جابه‌جایی کالا می‌تواند بر هزینه‌های حمل‌ونقل و به‌رووری نیز اثرگذار باشد. از سوی دیگر مدیریت بهتر تردد و توسعه خدمات لجستیکی، زمینه استفاده موثرتر از ظرفیت‌های

اقتصادی

ازدراقتی را در چرخه قیمت‌گذاری محصولات خود بر مبنای نرخ‌های آزاد محاسبه می‌کنند و اداری برای اثبات اصالت مدارک خود سرگردان است؛ صدها میلیون دلار از این بسته در قالب حواله‌های تجاری از دست می‌رود. در چنین شرایطی، تقاضای کف جامعه همچنان جذب بازار غیررسمی می‌شود و اسکناس آزاد بدون هیچ مانعی به روند صعودی خود ادامه می‌دهد؛ چرا که هیچ سیگنال عملی مبنی بر فراوانی ارز در دسترس عموم مخابره نشده است.»

این تمرکز سنگین رپال شرکتی نه تنها تقاضای غیررسمی را مهار نمی‌کند؛ بلکه موجب تخلیه سریع ذخایر ارزی کشور بدون دستیابی به نتایج ملموس قیمتی می‌شود. صنایع انحصاری

قبل ۵۰۹ محموله صادر کرده بود.

شرکت انرژی قطر از آوریل برای مشتریانی مانند شرکت ایتالیایی «ادیسون» وضعیت فورس‌ماژور اعلام کرده و از آن زمان تقریباً هر ماه آن را تمدید می‌کند. آخرین اطلاعیه، تعلیق عرضه را تا اوایل

هم شتاب گرفته است. نطرسنجی بانک مرکزی اروپا نشان می‌دهد که در بیش از نیمی از کشورهای منطقه یورو، تغییرات قیمت عمده‌فروشی گاز اکنون تنها در بازه یک تا سه ماه به مصرف‌کننده می‌رسد، درحالی که چهارسال پیش این چرخه بسیار طولانی‌تر بود و چندین ماه به طول می‌انجامید. نرخ تورم منطقه یورو نیز در ماه اوت از دو و ۹ دهم درصد در ژوئیه به سه و دو دهم درصد رسید.

سهم انرژی به‌تنهایی یک و ۲۹ درصد واحد درصد از این نرخ بود؛ یعنی نزدیک به نصف تورم اروپا

مستقیماً از گرانی انرژی ناشی می‌شود.

تنکه هر هزار کلوگام بسته ریشه مشکل، هزاران کیلومتر دورتر، در تنکه هرمز است، سال گذشته، حدود یک‌پنجم گاز طبیعی مایع جهان از این آبره باریک عبور می‌کرد. پس از آغاز جنگ، کشتیرانی در این مسیر تقریباً فلج شد.

قیمت پایه گاز هلند «قطب‌نمای» قیمت‌گذاری گاز در اروپا به سپتامبر از مرز ۸۰ یورو به ازای هر مگاوات ساعت عبور کرد و اکنون در محدوده ۷۵ تا ۷۳ یورو قرار دارد. برای مقایسه، میانگین قیمت TTF در سپتامبر ۲۰۲۵ تنها حدود ۲۲ یورو بود؛ این یعنی قیمتی که صنایع و خانوارهای اروپایی برای گاز می‌پردازند؛ در یک سال بیش از دو برابر شده است.

دسامبر تمدید کرده و تعداد محموله‌های لغوشده ادیسون به ۳۵ محموله معادل حدود چهارمیلیارد و ۶۰۰ میلیون متر مکعب گاز رسیده است. ادیسون قرارداد بلندمدت سالانه شش میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعبی با «قطرلطاقه» دارد که حدود ۱۰ درصد مصرف کل ایتالیا را تشکیل می‌دهد. این شرکت ۲۳ محموله از محموله‌های لغوشده را جایگزین کرده و عمدتاً به تأمین‌کنندگان آمریکایی

اقتصادی

تضمین حاکمیتی است؛ بدین معنا که بازارساز نرخ‌های پایین‌تر را از محاسبات خود کنار گذاشته و حاضر است در همین مرز به معامله بپردازد. همین موضوع واکنش‌های تند را در محافل تجاری برانگیخته است. کارشناسان نسبت به این شیوه مداخله هشدار می‌دهند و معتقدند زمانی که نهداظر پولی با قیمت‌های بالا وارد میدان حراج می‌شود؛ انتظارات تورمی را به جای مهار، تثبیت می‌کند. با پذیرش این سطح از سوی نهاد سیاست‌گذار، فعالان غیررسمی فوراً حاشیه سود خود را بالاتر می‌برند و زمینه‌سازی برای جهش نرخ به کانال ۳۰۰ هزار تومان آغاز می‌شود. در روشناسی معاملات ارزی، تثبیت کف در محدوده

متنوع‌تر شده است. در سال ۲۰۲۵، نرؤز حدود ۵۲ درصد واردات گاز خط لوله‌ای اتحادیه اروپا را تأمین کرد و الجزایر ۱۷ و چهار دهم درصد. گاز طبیعی مایع اکتسون نزدیک به نیمی از عرضه گاز اتحادیه اروپا را تشکیل می‌دهد که سهم آمریکا از واردات

روى آورده است. اما جایگزینی هزینه دارد. قیمت LNG آمریکا بسیار بالاتر از قیمت قرارداد بلندمدت قطر است.

تحلیلگران «جی‌بی‌مورگان» ارزیابی هشداردهنده‌ای ارائه می‌دهند: «تا زمانی که تنکه هرمرز به حمل‌ونقل تجاری عادی بازنگردد، قیمت جهانی نفت و گاز ناچار است خطر ژئوپلیتیکی بالایی را در خود لحاظ کند.»

مارس آسیب دید و دو خط تولید LNG از کار افتاد. مقامات قطری می‌گویند ترمیم ممکن است تا پنج سال طول بکشد. حتی اگر تنکه فردا باز شود؛ قطر تنها می‌تواند طرف‌دو هفته بخشی از ظرفیت خود را بازبازند، نه تمام آن.

اروپا اما درحال آماده شدن برای رویارویی با شرایط بحرانی است. در مقایسه با سال ۲۰۲۲ که جنگ اوکراین آغاز شده؛ منابع تأمین گاز اتحادیه اروپا

اقتصاد دریا در انتظار آرایش جنگی لجستیک کشور

شبه‌انه‌روزی شدن فعالیت گمرک و بهبود عملیات تخلیه و بارگیری، هنوز نتوانسته گره ترخیص کالا از بندار را باز کند؛ دبیرکل انجمن کشتیرانی با هشدار درباره تداوم رسوب کالا، خواستار تغییر آرایش لجستیکی کشور، رفع بورکراسی و استفاده از ظرفیت بندار شمالی برای استمرار تجارت در شرایط محاصره دریایی شد. «مسعود پل‌مه»؛ دبیرکل انجمن کشتیرانی ایران، با اشاره به بهبود عملیات بندری پس از شبه‌انه‌روزی شدن فعالیت گمرک اظهار کرد که این اقدام در عملیات تخلیه، بارگیری و انبارش گشایش ایجاد کرده، اما همچنان در بخش ترخیص و خروج کالا از بندار با کندی مواجه هستیم.

وی هشدار داد: تداوم رسوب کالا می‌تواند در زنجیره انتقال سایر اقلام اساسی اختلال ایجاد کند و لازم است موانع موجود در مسیر خروج کالا از بندار برطرف شود. دبیرکل کشتیرانی ایران با اشاره به شرایط خاص تجارت دریایی کشور، بر ضرورت تغییر رویکرد مدیریتی از وضعیت عادی به آرایش متناسب با شرایط جنگی تأکید کرد و گفت: در شرایطی که مأموریت اصلی کشور حفظ استمرار انتقال کالا است، برخی سیاست‌های مالیاتی، تأمین اجتماعی و حوزه کار همچنان بر مبنای شرایط عادی اعمال می‌شوند.

پل‌مه با انتقاد از تعدد دستگاه‌های تصمیم‌گیر در حوزه اقتصاد دریا، نبود متولی مشخص حاکمیتی و تداخل مأموریت سازمان‌ها را از موانع چالکی در این بخش دانست و خواستار بازنگری در بسته‌های اجرایی متناسب با شرایط جدید شد. «حسن بیک‌محمودلو»؛ کارشناس اقتصاد دریا با اشاره به فشار بر بندار جنوبی، استفاده از ظرفیت بندار شمالی دریای خزر و اتصال آن‌ها به مرزهای زمینی را راهکاری برای توزیع بار و کاهش تمرکز در مبادی جنوبی عنوان کرد.

وی، مردمی‌سازی اقتصاد دریا و جذب سرمایه‌های خرد را از مسیرهای تأمین مالی توسعه این بخش دانست و گفت: شایلات، ارزی‌پروری و گردشگری دریایی ظرفیت جذب سرمایه‌های مردمی را دارند و برای پروژه‌های بزرگ‌تر مانند خرید و نوسازی ناوگان نیز می‌توان از ابزارهای بازار سرمایه و مشارکت عمومی – خصوصی استفاده کرد.

«لله‌مرداد غفیفی‌پور»؛ معاون اموردریایی سازمان بندار و دریانوردی نیز با اشاره به سهم ۹۰ درصدی حمل‌ونقل دریایی در تجارت کشور، از نگاه‌نامه سازمان بندار و گمرک برای ۲۴ ساعته شدن خدمات خبر داد.

وی با تأکید بر نقش دریانوردان در استمرار تجارت کشور، هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و اتصال حمل‌ونقل دریایی، ریلی و جاده‌ای را الزامات توسعه کریدورهای ترانزیتی دانست.

به گفته کریم نائیبی، کارشناس حمل‌ونقل و ترانزیت، عبور از محدودیت‌های دریایی صرفاً با افزایش ساعات فعالیت گمرک یا تخلیه سریع‌تر کشتی‌ها محقق نمی‌شود، بلکه نیازمند مدیریت یکپارچه زنجیره لجستیک از مبدأ ورود کالا تا ترخیص و توزیع نهایی است.

نائینی اظهار کرد که در این چارچوب، سه محور سیاستی اهمیت دارد: نخست، تشکیل سازوکار فرماندهی واحد هدف برای هماهنگی میان سازمان بندار، گمرک، وزارت راه و سایر دستگاه‌های مرتبط با هدف حذف موانع کاری و تسریع خروج کالاهای اساسی؛ دوم، فعال‌سازی ظرفیت بندار شمالی و اتصال مؤثر آن‌ها به شبکه ریلی و جاده‌ای برای توزیع متوازن بار و کاهش وابستگی به مبادی جنوبی؛ و سوم، استفاده از سرمایه‌های مردمی و ابزارهای بازار سرمایه برای توسعه زیرساخت‌ها و نوسازی ناوگان دریایی.

خبرگزاری فارس

صفحه ۱۲

سه‌شنبه ۱۴ مهر ۱۴۰۵

۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۸ – شماره ۲۴۵۵۳

«فرشید سمیعی‌فر»؛ کارشناس بازار سرمایه: خودروسازان و شرکت‌های بزرگ به دلیل حجم بالای نقدینگی و اتکا به وام‌های کلان، همیششه برنده صف‌های ارزی هستند. وقتی یک متقاضی خرد در راهروهای اداری برای اثبات اصالت مدارک خود سرگردان است؛ صدها میلیون دلار از این بسته در قالب حواله‌های تجاری از دست می‌رود. در چنین شرایطی، تقاضای کف جامعه همچنان جذب بازار غیررسمی می‌شود و اسکناس آزاد بدون هیچ مانعی به روند صعودی خود ادامه می‌دهد؛ چرا که هیچ سیگنال عملی مبنی بر فراوانی ارز در دسترس عموم مخابره نشده است.

۲۵۰ هزار تومانی، سقف‌های قبلی را به حامیان روانی جدید بدل می‌سازد و ریسک پرش قیمت را دوچندان می‌کند.

«رحمان باقری‌نیا»؛ پژوهشگر اقتصادی تأکید می‌کند که «سیاست‌گذار نباید پیام تسلیم دربرابر قیمت‌های سفته‌بازانه صادر کند». به باور وی، «بازار آزاد همواره یک فاصله درصدی مشخص میان نرخ رسمی و غیررسمی تعریف نمی‌نماید. اگر سیاست‌گذار با عرضه در نرخ جدید کف جدید بسازد دلالتان با لحاظ ریسک‌های معاملاتی، نرخ بازار آزاد را بلافاصله یک پله بالاتر می‌برند. در نتیجه، این تزریق دو میلیارد دلاری به جای ایفای نقش ترمز، به سکوی پرتاب نرخ‌های جدید بدل می‌شود و خریداران خرد را با وحشت بیشتری به سمت خرید ریالی ارز سوق می‌دهد.»

۵ پیشنهاد برای عبور از بن‌بست برای جلوگیری از هدررفت این دو میلیارد دلار و مهار تب تورمی، کارشناسان اصلاحات فوری را به بانک مرکزی توصیه می‌کنند؛ نخست، تفکیک کامل سهمیه‌های خدماتی از مصارف شرکتی و مسدود کردن دسترسی

اکنون حاضرند ال‌ان‌جی را با قیمت نزدیک به ۲۵ دلار به ازای هر میلیون واحد حرارتی بریتانیایی خریداری کنند. وقتی خریداران اروپایی به بازار فوری بازمی‌گردند دیگر بسا «بازار خریدار» و به‌روبرو نیستند؛ بلکه در یک جنگ قیمتی با خریداران آسیایی گرفتار می‌شوند.

تعمیرات خط لوله نرؤز نیز عرضه را محدود می‌کند. تحلیلگران اشاره می‌کنند که تعمیرات دوره‌ای تأسیسات گاز نرؤز به‌طور موقت عرضه خط لوله به اروپا را کاهش داده و تنش عرضه اخیر را تشدید کرده است. کمیسر انرژی اتحادیه اروپا، هشدار داده که در بدترین سناریو، ذخایر گاز اتحادیه اروپا ممکن است با آغاز زمستان به پایین‌ترین سطح حداقل ۱۵ سال گذشته برسد.

اگر زمستان سرد باشد...

متغیر اصلی این «بدترین سناریو» آب‌وهواست. اگر زمستان معتدل باشد تقاضا به‌شدت افزایش نمی‌یابد و اروپا شاید بتواند با قیمت بالا به‌سختی از آن عبور کند اما اگر سرمای شدید رخ دهد تقاضای گرمایش جهش می‌کند و سرعت تخلیه ذخایر بسیار فراتر از انتظار خواهد بود. در این حالت، منابع تأمین

هم‌زمان، اتحادیه اروپا از کشورهای عضو می‌خواهد مصرف را کاهش دهند؛ این اقدامات عمدتاً داوطلبانه است؛ نظیر کاهش مصرف برق در ساعات اوج، کاهش نمای گرمایش در ساختمان‌های عمومی، محدود کردن گرمایش فضای باز و خاموش کردن روشنایی عمومی غیرضروری در شب. اگر

تحلیلگران «جی‌بی‌مورگان» ارزیابی هشداردهنده‌ای ارائه می‌دهند: «تا زمانی که تنکه هرمرز به حمل‌ونقل تجاری عادی بازنگردد، قیمت جهانی نفت و گاز ناچار است خطر ژئوپلیتیکی بالایی را در خود لحاظ کند.»

اوضاع بدتر شود؛ کشورها می‌توانند سناریوهای اضطراری را فعال کنند؛ از جمله تبدیل نیروگاه‌های گازسوز به سوخت‌های دیگر. دولت هلند اعلام کرده که قصد دارد یک ذخیره استراتژیک عمومی پنج تراوات ساعت گاز را حفظ کند اما اینکه این اقدامات در سسرای واقعی زمستان کافی باشد هیچ‌کم نمی‌تواند تضمین کند. **اقتصاد معاصر**

ساختار نوین نظارت بر سکوهای تبادلا طلا

این مدل از پایش، نه‌فقط بار سنگین استعلام‌های مکرر اداری را از دوش کارفرمایان برمی‌دارد، بلکه کارآمدترین شیوه برای صیانت از اعتماد عمومی است. وقتی مشتری بداند که موجدی طلا در خزانه، به صورت لحظه‌ای با تراکنش‌های آنلاین تطبیق داده می‌شود، ترس از «کسری ذخایر» به حداقل می‌رسد؛ موضوعی که خود به تقویت ثبات مالی منجر خواهد شد.

بهره‌گیری از «سکوها نظارت‌شده آزمایش» (Regulatory Sandbox) می‌تواند بستری امن برای آزمایش مدل‌های نوین کسب‌وکار فراهم کند. این چارچوب انعطاف‌پذیر به تنظیم‌گران اجازه می‌دهد بدون متوقف ساختن نبض فناوری، ریسک‌های سیستمی را استندند و متناسب با رشد واقعی بازار، قواعد تنظیم

را بازآفرینی کنند. نظارت داده‌محور و هوشمند به معنای کاهش استانداردها یا رهاسازی فضای مبادلات نیست، بلکه مدرن‌ترین بی‌و بی‌خطارتین روش برای حاکمیت قانون در دنیای دیجیتال به‌شمار می‌رود. درواقع، این محیط‌ها فرصتی است تا رگولاتور به جای ایستادن در مقابل نوآوری، به «شریک استراتژیک» توسعه‌دهندگان تبدیل شود.

مدیریت صحیح ابزارهای نوین تبادل دارایی، مستلزم گذار شجاعانه از فرآیندهای ایستا به سمت زیرساخت‌های دینامیک و مبتنی بر تحلیل داده است. اگر اعتماد متقابل میان نهادهای سیاست‌گذار و توسعه‌دهندگان فناوری بر مبنای شفافیت سامانه‌ای شکل بگیرد، ظرفیت این سکوها به خدمت انضباط پولی و توانمندسازی جامعه درخواهد آمد. درنهائت باید گفت که تأخیر در اصلاح این ریل‌گذاری، هزینه‌های اقتصادی مضاعفی بر کشور خواهد کرد. در جهانی که سرعت جریان‌های مالی در آن به ثابته رسیده، نظارت با ابزارهای کاغذی مانند تالاش برای کنترل ترافیک با چالش‌انگه‌ایی‌های قدیمی در عصر خودرورهای خودران است. تجهیز ابزارهای نظارتی به دانش روز، پیش‌نیاز قطعی بقا و کارایی در اقتصاد دیجیتال است. ما نیازمند نظارتی هستیم که نه «محدودکننده»، بلکه «تسهیل‌گر هوشمند» باشد؛ نظارتی که در آن حاکمیت قانون، نه با دیوار کشیدن، بلکه با شفافیت داده‌ای آغاز می‌شود. تنها در این صورت است که می‌توان انتظار داشت بازارهای نوین ایران، به پناهگاهی امن برای مردم و ابزاری کارآمد برای سیاست‌گذار تبدیل شوند.

سید رضا راستی‌حسینی

